

מבוא

בשנת 2009 הציע בנק ישראל לבעלות השליטה בبنק הפלוטרים לונוח הליבי הקיווה רגולטוריים נגד הבנק והנהלהו ולשמור את החשורת בסור מהছיבור, אם יפותר ישב-ראש הדירקטוריון. בשנת 2010 ויתרה רשות ניירות ערך על אכיפה פלילית נגד בית החשאות פסגות וחתימה את מכירתו לקרן זהה, בתמורה להשלום 150 מיליון ש"ח לאוצר המדינה (שלא הוגדרו ככנס או עצום כספי), המכנה חכנית רגולציה עצמית וחתימתה לפטר את מנכ"ל החברה. קלי הרגולציה המרכזי של הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיי כלפי זכיין ערוץ עשר הוא הסכם צוות בו נקבעות מתחדש, מעת לעת, מכוסות לשידור חכנית סוגה עליית וגולטורים חובות הוציאן למדייניה. אלו ורבים אחרים הם חוות רגולטוריים – עסקאות הנערכות בין רגולטורים לגופים פרטיים בדרך טيبة של הרגולציה החלה או עתירה לחול לגביהם. על אף יתרונות רבים, החזאים הרגולטוריים אינם חפים מחסרונות כגון השפה לאנתרופיסיס פרטיים והשפעות זרות והם נעשים לא אחת במחשבים. הם מוצגים בספר מנוקדת מבט רב-תחומי, ובמוכרז נקודת המבט המשפטי, המאפשרת לחקור את הפרקטיקה, לאחר אמת נקודות הכשל שבה ולהציג דרכם להסתורה.

על בסיס מחקר מקיף שנערך במסגרת דוקטורט שנכתבה בפקולטה למשפטים של אוניברסיטה תל אביב, הספר מציע תיאור עשיר של ההסכם הנערכוים עם האגירים פרטיים, ומספק לקורא חמונה מצב עדכנית, מפורשת ומוארת עניינים של הרגולציה בישראל במאה העשורים ואחת.

במחקר הספר עומדים החזאים הרגולטוריים. אלו הם הסדרים הסכמיים הנערכוים בין רשותה המנכ"ל הרגולטורייה לבין האגירים פרטיים מפוקחים או מועמדים לפיקוח. עניינים של החסדרים בקביעה של תנאי רגולציה מיוחדים ופרטניים שהחולו על הגורם הפרטוי ויחיבו את הצדדים לעסקה. תנאים אלו מתווספים כרובר נורמטיבי משלים, לעתים סותר, לרגולציה הסקטוריאלית המחייבת שנקבעה בענף.

העיסוק ביחסים שקיימים המקל עם התאגידים פרטיים חשוב במינוח בישראל, אשר שרואה בשיאו של תקופת עיצוב ובבחינה מחדש של מערכיה האסורה (רגולציה).¹ אך, ממשדי ממשלה רבים מצויים בעיצומו של תהליך שניוי ווהסבה לרשויות רגולטוריות עצמאיות,² רשות רגולטורית חדשה מוקמות,³ ורגולטורים ותיקים מקשים לעצם הגדלה של סמכויות הפיקוח והאכיפה.⁴ גורמי ממשל בישראל אף

1 אסדרה היא המונח העברי שקבעה האקדמיה ללשון העברית למונח הלועזי רגולציה. בספר זה נעשה שימוש בשני המונחים, רגולציה ואסדרה, להליפין.

2 מונה תקופה מותקים מאמצים להקים רשות תקשורת שהAGER את כל הרגולטורים האמונים על אסדרה שוק החקשורת בישראל. ראו בנושא זה: יזהר טל ודרינה עבר-עומר "הרגולציה של שירותי התקשרות האלקטרונית בישראל – הצורך בהקמת רשות תקשורת" *המבחן הישראלי לדמוקרטיה* מהקר מדיניות 76 (2009); "רשות תקשורת דרשה? המפט, השוק והשיה החדשורי" *סדרת מסות וטכנוגניה* 3 (2004); החלטת ממשלה 2865 "הקמת רשות לאומית לתקשורת" (5.1.2003) ; הזכיר (תיקון מס' 56) (הרשות והמוסמך לשינויים מסוימים), התשע"ג-2010; הצעת חוק התקשרות (בזק ושידורים) (תיקון מס' 57) (הרשות והמוסמך לשינויים) (תיקון מס' 67) (הרשות והמוסמך לשידורים מסוימים), התשע"ג-2012, ה"ה 729; הצעת חוק התקשרות (בזק ושידורים) (תיקון מס' 784. התשע"ג-2013, ה"ה 784).

3 בשנים האחרונות הוקמו בישראל גופים רגולטוריים חדשים, בהם הוועדה לצמצום הריכוזיות, רמו"ט – הרשות למשפט טכנולוגיה ו מידע, רשות המים, מטה הסיבוב הלאומי ורשות התאגידים. כמו כן קיימות יוזמות להקמת רשות רכבות, רשות תקשורת, רשות לתכנון בניה ופיתוח ורשות מזון. בה כביעה מתגששות יוזמות להזדקק הפוכה על המפקחים. ראו למשל הזכיר חוק התאגידים החדשורי, התשע"ג-2013, המבקש להקים את רשות החברות הממשלתיות והתאגידים החדשוריים ואת הזכיר חוק הרשות הארצית למדידה ולערכה, התשע"ד-2014, שעהירה לפקה על השגנה יעדיו ממשרד ההיינן.

4 ראו למשל חוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (להלן: חוק הריכוזיות) שהעניק למונונה על הגבלים עסקיים סמכויות להכריז על גורם ריכוזי ולהגביל הענקן של זכויות לנוגדים פרטיטים בחשיבות הינוינו; חוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014, שהסמיך את המונונה על הגבלים עסקיים קבוע הוראות מגבלות על פעילותם של ספקים וקמעונאים גדולים בישראל; סעיף 5דר לחוק ההגבלים עסקיים (תיקון מס' 13), התשע"ב-2012 שהסמיך את המונונה על הגבלים עסקיים להטיל על אדם המפר הוראה לפני הוראות החוק (ובכללו זה הוראות צו מוסכם) עיצום כספי בסכום של עד מיליון ש"ח, ועל חכירה מפלה עד 24 מיליון ש"ח, בהתאם להיקף מחזור המכירות שלו; חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011, ס"ח 2290, שהגדיל סמכויות לפקחים של המשרד להגנת הסביבה; חוק להגברת האכיפה של דיני העכורה, התשע"ב-2011, ס"ח 2326, שהעניק סמכויות הרשות למפקחי

הקרישו בשנים האחרונות מאמצים מיוחדים להנעה של עבודה מטה לגיבוש תורה רגולציה לאומית בישראל. עוד בשנת 2011 פרסמה ורדה טרכטנברג לשוני חברתי-כלכלי דוח בדבר Celsius והמלצות בתחום הרגולציה, ובו הרגישה את הצורך בחשיבה על עדכון ושיפור מערכיו הרגולציה בישראל.⁵ כך צוין בדוח כי "על הממשלה למסור את פעילות הרגולטורים השונים וליצור תורה רגולציה בישראל".⁶ בהמשך לכך חוק בשנה זו צוות בין-משרדיה של משרד האוצר, הייען המשפטים לממשלה והמוועצה הלאומית לכלכלה, ליעול ושיפור הרגולציה הישראלית, בהתאם למתחיכיב מתנאי הצטרופתית של ישראל לארגון ה-OECD.⁷ במקביל נוצר צוות נוסף בראשות משרד

עבודה; חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 15), התשע"ד-2014, ס"ח 2449, שהסמיך את הממונה לעורך בדיקות לגבי רמת התחרות בענפי משק שונים, למסור המלצותיו לשאר האזרחי ולפרנס את מסקנות הבדיקה; חוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע"ד-2014, ס"ח 2446, שהרחיב את תחום הפיקוח של רשות ניירות ערך; חוק התקשות (בזק ושידורים) (תיקון מס' 55), התשע"ב-2012, ס"ח 2376, שאפשר להטיל על החברה מפלה עיצום כספי בגובה של 230,000 ש"ח (סכום בסיס שעשו לנadol בהתאם להפרה ובהתאם להנחות הבדיקה); חוק הגבהת האכיפה בשוק ההון (תיקוני הקיקה), התשע"א-2011, ס"ח 2316, שהעניק לממונה על שוק ההון, הביטוח וה奚יסון סמכויות פיקוח וביצור מנהלי נרחבות וכן סמכויות להטיל עיצום כספי וקנס אורייני על מפרי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביצוח), התשמ"א-1981 (להלן: חוק הפיקוח על הביטוח), הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שימוש ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 (להלן: חוק ייעוץ פנסיוני) והוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן: חוק הפיקוח על קופות גמל); חוק ליעול הלכתי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני הקיקה), התשע"א-2011, ס"ח 2274 (להלן: חוק אכיפה מנהלית) שהגדיל את סמכויות רשות ניירות ערך כך שתורשה להטיל על החברה מפלה עיצום כספי בגובה של עד 5 מיליון ש"ח.

⁵ ראו ורדה טרכטנברג לשוני חברתי-כלכלי בושא יוקר המניה דוח הוועדה כשל הרגולציה והשפעתם על יוקר המניה והתחרותיות (2011), זמין hidavrut.gov.il/content/4198-2.

⁶ שם, בסעיף 2.5.1.

⁷ ראו החלטת ממשלה 4027 "יעול ושיפור הרגולציה הממשלתית" (25.12.2011), שם נקבע כי "הצווות יבצע סריקה מקיפה של גופי הרגולציה הממשלתיים, יבחן את מבנה הרגולציה וימלין על שינוי מבנים נדרשים לכיטול כפליות ולקידום עיליות. הצווות יבחן את היחסים בין הרגולטורים לממשלה, בהתייחס לשאלת עצמאותן של סוכניות רגולציה במטרה להביא לקבלת החלטות על בסיס מקצועי על ידי גורמים בעלי ידע ומומחיות נדרשים וכן תוך אישור אפשר לממשלה ולשר האזרחי לקבוע, בשיקיפות ציבורית, החלטות וחבריות בעלות אופי מדינתי". כן ראו הוועדה ליעול מנוגני

ראש הממשלה ומשרד הכלכלה, אשר חיבר רוח מיוחד בנושא תורה הרגולציה הישראלית, המציג הערכת רגולציה קיימת וחדרה באמצעות בוחנה של עלות-תועלת.⁸ מטרותיו של הצעותן למפות רגולטורים בישראל ואת הנורמה הרגולטוריות היוצאות תחת ידיהם ולפחה החקלאי הערכת יעילות לרגולציה.⁹ על רקע דברים אלו, ספר זה עשוי לסייע ביצירת התשתית העיונית המתאימה לפיתוח תורה רגולציה ישראלית מנוקדת המבט המשפטית.

בחינה אקרומית, הוויזו העיקרית של הספר מתחבطة בגיבוש מודל מקורי של חוותים רגולטוריים, המזהה, מטהר ומנתח באופן מוקף אסטרטגיה רגולטורית מתחת חרש המכוסת על הסכמתה של המנגנון הציבורי למול חברה. ניתוח חוותים הרגולטוריים נעשא מנוקדות המשפט המנהלי מחד ושל תיאוריות רגולטוריות כלכלית ופוליטית מאידך. בכך הספר מפתח את ההשילוב בין שני תחומיים שהחיבור ביניהם מתקASH: משפט ורגולציה. על אף שהתחומים קרובים ומשיקים באופן טבעי, הפתוחה התיאורטי המרכז של רגולציה נעשא עד כה בעיקר במסגרת דיסציפלינה חז'-משפטית, כגון כללה, מדיניות ציבורית וerule המודינה.¹⁰ ספר זה מעמיק את ניתוחו של רגולציה מנוקדת המשפט – ושל המשפט מנוקדת מבט רגולטוריה, ובכך מוקוה להעשיר את שיחם ולפתח מסגרת תיאורטית חושה לדין.

באופן מסורתי נחפס החבול היסודי בין המשפט המנהלי המסדר את פעולות השלטון לבין המשפט הפרטי המסדר את פעולותיהם של האגנדים פרטיים, במידה הקוגנטיבית הכרוכה בהם.¹¹ התאנידים הפרטיים פועלם על בסיס כלליים דיספוזיטיביים,

---

רגולציה בישראל ולבחינת המשקעים בין הרגולטוריים השונים במק' דוח' תועוצה (2013).

8 ראו "מדריך ממשלתי ל תורה הערכת השפעת רגולציה (RIA – Regulatory Impact Assessment)" טיטה להערת (2013), זמין ב- www.pmo.gov.il/policyplanning/ ; מיפוי הרגולטוריים בישראל במשרד ראש הממשלה, אגף ממשל וחברה "ספר הרגולטוריים הממשלתי" טיטה (2014), לא פורסם.

9 ראו החלטת ממשלה 708 "טיפול, חיאום ושיפור הרגולציה הממשלתית" (25.8.2013).

10 לאחרונה אף זכה מחקר הרגולציה להכרה יצאת דופן ביקרת עם זכייתו של פרופ' זיאן טירול (Tirrol) מאוניברסיטת טולוז בפרס נובל לכלכלה (2014), על מחקרו בתחום הרגולציה על מונופולים. ראו למשל להלן בה"ש *שנייה: הסימני* אינה מוגדרת.

11 ראו אריאל בנדור "המשפט המנהלי כתורת מנהל" *משפט ומשפט* 145, 156 (1992).

כגון דיני החזויים ודיני התאגידים, המבוססים בעיקר על מثال פרטני. לעומת זאת, המשפט המנהלי מאגד אוסף של כללים מסמיכים ואוסרים שתפקידם לרשן את הפעולה החופשית של המנגנון ולהחותה עבورو דרך פעולה מוגדרות וברורות. המשפט המנהלי נועד להבטיח לפרטן קמפל תקין, מואזן וחזק מאינטראיסים והשפעות זרות, בעוד שהמשפט הפרטני החל על תאגידים נועד להוכיח במקור בניהול עסקיהם להשתת רוחחים. החום החזויים הרגולטוריים חורג משבלוננות מוכrhoת אלה ומאפשר ערכיתן של הסכומות שעניןן מודיעין ציבורית ורגולציה, בהשראת מסורת המשפט הפרטני. מאחר שההסכמה אלה בדרך כלל אינן מוסדרות בחוק הראשי, ונעשות ללא הסכמה מפורשת או כללים מנהליים לערכיתן, מתחערות השאלות אם יש לשכנן את המנגנון בורככים אחרות, אם החזויים הרגולטוריים משורהם אונטראיס ציבורי שיש להגן עליו, ואם המשפט המנהלי עדין רלוונטי במשולש המינהל-המנהלה-התאגידים. כמו כן, שאילתה של המוסגרה המשפטית של דיני החזויים, הנטועה במשפט הפרטני, אל מערכת יחסים רגולטורית, שביסודו הנורמטיבי טבוע במשפט הציבורי, מעוררת שאלות משפטיות ודוקטרינריות ונורמטיביות נוספות מענה, למשל: באלו מקרים מעדיפים המינהה והתאגידים את האסטרטגייה ההסכמית, ומהו? מה מעודם להסביר את הנטייה המנהלית לחזויים רגולטוריים? אלו הצעות נורמטיביות עשויהו לבוא בחשבון לצורך הסדרת החזויים הרגולטוריים? שאלות אלה מזמנות כר נרחב למבחן אקדמי תיאורטי, עיוני ואמפירי, אשר הספר מושם אך מצע ראשון לו.

הספר מרכיב משמונה פרקים המחולקים באופן הבא:

פרק ראשון פותח בהצגת המונח רגולציה ובכלל זה הלוות ערכנית לציוויל המשפט, המבוססת כיס רגולטוריים להכונה המשק. שיטות הרגולציה החדשנות המתוואר בפרק דווגלה בהבונה ציבורית שנחובצה כלפי גופים פרטניים שלא שימוש ישיר בטווח הכוח של המשפט, כגון באמצעות חקיקה או רגולציה מחייבת. מתוכנות הדרשות אלה של ההכונה המנהלית מאופיינות בכלים רכxis כגון רגולציה עצמאית, רגולציה וולנטריית ורגולציה הסכמית. כלל השיטות, ובכלל זה חזויים רגולטוריים המשתייכים לזרם הרגולציה ההסכמית, משמש לשוליטה ללא ציוויל, הרוגלה בפתרונות יצירתיים המבוססים על השוק הפרטני ועל המשפט הפרטני, ובמעבר מגישה של הרעתה לגישה מבוססת שכנווע, הסכמה ושיתוף.

פרק שני פותח בהצגת הרקע להפתוחות של חוזים רגולטוריים בארץות הברית, ובמהלכו עובר לבחינה פרטנית של מאפייני החוזים הרגולטוריים. במסגרת זו נדונם הצדדים הטיפוסיים להוזים רגולטוריים – רגולטורים וגורמים מפוקחים – ומוצעת טיפולוגיה עשויה לתחום נפוצה בהם מחליפים ביניהם. נוסף על כןפרק מודגים את החוזים הרגולטוריים כויריות מגוונות של הפעילות במשק. בין היתר, נידונות הסכנות שנדרכו במשק הגז והנפט, בשוקים פיננסיים, כגון בנקים וכתיבי השקעות, בתחום הייבוא והייצוא, בענף הקמענות, בשוק הטלפוןיה הניוטה והקשרורת המשוררת, בענפי תעשייה מן ההיבט הסביבתי, בתחום הקרוות והבנייה, בתחום המס, בಡיני הగבלים העסקיים ונירוח ערך וקשר עם זיכיונות ורישיותה בהשתתפות חיונית במשק. הפרק חותם בראיון ביהונתו ובחרונתו העיקריים של החוזים הרגולטוריים.

פרק השלישי פורס את המאפיינים המרכזיים של החוזים הרגולטוריים ובתוכן כן דן בORITY הפורמלית הנהוגה בהם. הפרק מבין בין סוגים שונים של חוזים רגולטוריים, כגון הסכנות המעורגות בחקיקה ראשית או משנה; בתנאי זיכיין או רישיין; בחוזה שבין המדינה לתאגיד; בצוותים מוסכמים; בהסכם אכיפה מנהלית; בעל-פה ובחתנותו.

פרק הרביעי בספר מציע ניתוח משפטים של החוזים הרגולטוריים בראש המשפט המנהלי. הפרק בוחן את החוזים הרגולטוריים למל עיקון חוקיות המנהל והמסמכות המנהליות, חובה השקיפות וקיים הליך תקין, האיסור על אצילת שיקול הרעת המנהלי ועל כבילתו ודוקטרינה הכתתחה המנהלית. הפרק דן בנסיבות כללי המשפט המנהלי המסורתי לטפל בסוגיות רגולטוריות ומציע כיוונים ראשוניים להסדרה משפטית של הפרקтикаה.

פרק חמישי בספר מניה את המוגדרת המתוודולוגית והთיאורית לנition מקרי הבוחן שיסקרו בפרקם הباءים. בפרק זה מוצגת באופן סדר ו כולל התיאוריות והגישות המדקדקות העסוקות בבחינת התחנחות הרגולטורית והמניעים העומדים בסיסה, בראשן תורה הבחירה הציבורית וגישת המוסדויות החדש. בתוך כך נסקרות גישות שלחקן מודגשת את הבחירה הרציונלית של הרגולטור, המשפעת מהשאיפה למיקסום רוחים אישיים כגון השפעה, דימוי וכזה, ושלחקן לאחר מרגיש את המnipולציה שעורכים המפוקחים על ההליך הרגולטורי כדי להטotta אותו לטובתן. כהשלמה להסבירים אלו הפרק מציע גם הסבירים פסיטולוגיים, היסטוריים ותרבותיים, כמו הרכות הקומבינה הישראלית והתנהגות תלויות מסלול (path dependence), להבנת החוזים הרגולטוריים.

פרק שלישי הוא הראשון מבין שני פרקים הבודנים לעומק חוזים רגולטוריים שנערכו במשך הישראלי בשנים האחרונות. מטרתו של הפרק היא לתאר ה实践 מוסדריות של רגולטורים המהווררות במסגרת חוזים רגולטוריים. משימה זו מישמת באמצעות דיון באחת מפרשות הרגולציה הכלכליות הבולטות בשוקים הפיננסיים בישראל, פרשת אייפקס-פסגות, שבעקבותיה אף נחקק חוק אכיפה מנהלית המענגן טוגים אלו של הסכומות. לצדו של הדיון בפרש המרכזית הפרק סוקר הסדרי אכיפה דוממים שנערכו בשוקים פיננסיים בישראל על ידי רשות ניירות ערך ועל ידי בנק ישראל. הפרק בוחן את מאפייני הסדר אייפקס-פסגות, את המוסדות המשפטיים החותמכים בו, את הנسبות שהובילו לערכתו, את ייעולתו ואת המגעים האפשריים לגבשו.

פרק רביעי מציג את מקורה הבוחן השני בספר, שעניינו הרגולציה של הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו על התקורת המשוררת המשוררת בישראל. החוזה הרגולטורי הנזכר מתחבआ בהסדרים שנערכו בין הרשות השנייה לבין צב'ן ובירן עורך 10, ישראל עשר, להשלמת מהויבויות במסגרת הארכת הזיכין לשידורים. עיקרו של הפרק בוחן את החוזים הרגולטוריים בראי גישת השבי הרגולטורי ומיע למסקנות האրטיטות ופרקטיות כאחד.

פרק חמישי חותם את הספר בסיסים ובחגת המסקנות העיקריות העולות ממנה ומציע כיווני מחשבה ומחקר להמשך.

סוגי המקורות עליהם נשענת עבודת מגוונים ורבים ואת חלקם השגתי באמצעות בקשות מיוחדות שהוגשו לעזין תחיקי בית משפט.¹² את הפרטים וצורות החשיבה השונות על אירועים שהתרחשו ונברקו במסגרת מקרי הבוחן שאבתי, בין היתר, אנשים שונים שהיו מעורבים בפרשיות עצמן. בכלל זה שוחחת עם פקידי מנהל, רגולטורים, בנקאים, אנשי תקשורת, נושא תפקירים בחברות הנברקות ועורכי דין. אני אישית שימושי יעצצת משפטיה בבנק גדול בישראל וחוזקי מקרוב ובאופן בלתי אמצעי כיצד מתנהל הדיאלוג הרגולטורי הלחכה למעשה – חוות אשר שימושה לי להשראה פתוחה במחקר זה.¹³

12. כך למשל בעניין אייפקס-פסגות. ראו להלן ה"ש שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת. ובאופן כללי בפרק 6.

13. בין השנים 2007–2008 שימשתי יועצת משפטית בבנק דיסקונט.

מאגרי מידע מקצועיים סייעו בהשלמת התמונה ומסמוּך הפרטים, בהם מערכת מא"ה להודעות שוטפות שבאמצעותה החאגידים מודוחים לבורסה לנירות ערך ולרשota נירות ערך; מערכת המכנת לאחזר פוטוקולים של ועדות המבנה; מאגרים משפטיים לאחזר החלטות ופסק דין של בתי המשפט; מاجر המידע של רשות ההגבלים העסקים, המכpear לאחזר צוים מוסכמים, החלטות ופניות מקומית; מاجر המידע של רשות נירות ערך ובו החלטות מלאה, הנחות וחוזרים; מاجر המידע של הרשות השנייה לטלויזיה ולרדיו ובו החלטות מועצת הרשות, הנחתית, גילוי דעת וחוזרים.

דוחות שנתיים של האגדים, של מוסדות ביקורת דוגמת מבקר המדינה, ושל גופים רגולטוריים, סיפקו מידע על פרשיות רגולטוריות שונות כמו גם נתונים סטטיסטיים מעניינים על פעולות האכיפה שכובעו בידי גורמי המנהל.

מעבר לכך המחק נשען על ספרות אקמיה עשייה ומגוונת, שהושראה ברישוףליגות שונות במודעי החברה ובמשפטיים – מאמרים, ספרים וניראות מחקר – מן הארץ ומהוצאה לה. הכתيبة בספר, בהיתה משפטית ביסודה, שזורה בפסק דין, החלטות שיפטית, דברי حقיה ראשית וקיקת משנה, הצעות חוק, חוות דעת המשפטית וכן בדברי רגולציה – הנחתית, הוראות, חוזרים, גילוי דעת, כללים וכיוצא בו.

طبعן של הפרשות הנסקרות זימן גם היוזות בעיתונות הכלכלית המובילת בישראל, אשר התפתחה מאוד בשנים האחרונות, והיא עשירה ואינפורטנטיבית.